

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/68/2016
Identifikačné číslo spisu:	1109233558
Dátum vydania rozhodnutia:	21.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1109233558.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobcu JUDr. B. K., bývajúceho v G., proti žalovanej SESTONE, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Panská 33, IČO: 35 922 079, zastúpenej advokátskou kanceláriou Geško, Hulín a partneri, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Velehradská 33, o zaplatenie 4 400 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 9C/154/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. decembra 2015 sp.zn. 6Co/400/2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 14. decembra 2015 sp.zn. 6Co/400/2015 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 6. októbra 2011 č.k. 9C/154/2009-98 žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k tvrdenému protiprávnemu konaniu zamestnancov žalovaného a súčasne nepreukázal, že si uplatnil právo na náhradu škody v zákonnej lehote 15 dní u žalobcu (§ 436 Občianskeho zákonníka). O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca.

2. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, rozsudkom (v poradí druhým) zo 14. decembra 2015 sp.zn. 6Co/400/2015 potvrdil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.), stotožniac sa so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť podania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. d/ a f/ O.s.p. (v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). K odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom došlo tým, že odvolací súd napriek záverom obsiahnutým v uznesení najvyššieho súdu zo 16. júna 2015 sp.zn. 5 Cdo 312/2014

nedoručil žalobcovi vyjadrenie žalovanej k odvolaniu a vo veci opätovne rozhodol. Odvolací súd síce zaslal vyjadrenie žalovanej k odvolaniu JUDr. Petrovi Timkovi, advokátovi, avšak plnomocenstvo, ktoré mu žalobca udelil, zaniklo doručením (skoršieho) rozhodnutia odvolacieho súdu (dňa 11. decembra 2013), t.j. právoplatným skončením konania. Bol toho názoru, že už raz zaniknuté plnomocenstvo nemohlo opätovne vzniknúť po tom, ako dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, preto vyjadrenie žalovanej k odvolaniu malo byť zasielané priamo jemu tak, ako mu boli zasielané písomnosti v dovolacom konaní. V súvislosti s včasnou podaním dovolania uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu prevzal dňa 12. februára 2016 pri nahliadnutí do spisu. Písomným podaním zo dňa 21. júna 2016 žalobca doplnil dovolací dôvod podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p. Uviedol, že uznesenie odvolacieho súdu sp.zn. 5Cdo 312/2014 bolo tiež doručované len JUDr. Petrovi Timkovi, ktorý mu ho postúpil až 1. februára 2016 spolu s vyjadrením žalovanej k odvolaniu. Vzhľadom k tomu bolo prvé rozhodnutie krajského súdu naďalej právoplatné a odvolací súd nemohol vo veci znova rozhodnúť pre existenciu prekážky rei iudicatae. Žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že aj keby plnomocenstvo udelené JUDr. Petrovi Timkovi zaniklo, advokát je povinný doručiť prevzatú poštu svojmu klientovi, preto považovala podané dovolanie za špekulatívne. S vyjadrením žalovanej k odvolaniu sa mal možnosť žalobca oboznámiť tiež pri nahliadnutí do spisu dňa 12. februára 2016, navyše s poukazom na predošlé rozhodnutie odvolacieho súdu, nemohlo toto vyjadrenie žalovanej ovplyvniť výsledok sporu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) s právnickým vzdelaním (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné a dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť (§ 449 ods. 1, 2 CSP).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. Žalobca dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

8. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až c/, e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

9. Žalobca výslovne namietal, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, ktorý mu po zrušení a vrátení veci dovolacím súdom pred tým, ako vo veci opätovne rozhodol, nedoručil rozhodnutie odvolacieho súdu, ani vyjadrenie žalovanej k odvolaniu, došlo k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Dovolací súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že uvedená námietka žalobcu je dôvodná.

10. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 28. novembra 2013 sp.zn. 5 Cdo 434/2012, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 141, ročník 2014, zaujal právny názor, podľa ktorého ak bolo rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní zrušené dovolacím súdom, je odvolací súd povinný ešte pred svojím ďalším rozhodnutím o odvolaní doručiť účastníkovi zrušujúce rozhodnutie a vytvoriť mu procesnú možnosť reagovať v primeranej lehote na situáciu, ktorá vznikla zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Porušenie týchto povinností odvolacím súdom má za následok odňatie možnosti účastníka pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.); (pozri aj uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 6 Cdo 193/2010, 3 Cdo 156/2016). V uznesení najvyššieho súdu z 31. marca 2015 sp.zn. 6 Cdo 194/2014 dovolací súd vyslovil, že obdobne aj v prípade, ak zrušujúce uznesenie najvyššieho súdu nebolo doručené pred ďalším rozhodnutím krajského súdu advokátovi účastníka, hoci bol účastníkom splnomocnený pre dovolacie konanie, odníma sa účastníkovi možnosť konať pred súdom. V takomto prípade nepostačuje, ak zrušujúce uznesenie najvyššieho súdu bolo doručené len účastníkovi konania (§ 49 ods. 1 prvá veta O.s.p.). Účastník totiž má právo, aby sa včas dozvedel o dôvodoch zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu ním zvolený zástupca a aby sa tomuto zástupcovi vytvorila procesná možnosť so znalosťou veci v mene účastníka reagovať na situáciu vzniknutú zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Uvedené právne závery sú aplikovateľné aj v prejednávanej veci.

12. Účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí (§ 24 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

12. 1. Ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi (§ 49 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

12. 2. Ak tento zákon neustanovuje inak, súd je viazaný uznesením, len čo ho vyhlásil; ak nedošlo k vyhláseniu, len čo bolo doručené, a ak netreba doručovať, len čo bolo vyhotovené (§ 170 ods. 1 O.s.p.).

12. 3. Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods. 1 O.s.p.).

12. 4. Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.).

12. 5. Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia rozsudku (§ 167 ods. 2 O.s.p.).

13. Zo spisu vyplýva, že žalobca dňa 1. marca 2011 udelil procesnú plnú moc na zastupovanie JUDr. Petrovi Timkovi, advokátovi, (č.l. 49 spisu) v právnej veci proti žalovanej, ktorá sa vedie na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 9C/154/2009, do právoplatného skončenia súdnej veci. Z takto vymedzeného rozsahu plnej moci je zrejmé, že nešlo o generálnu plnú moc a tiež to, že sa nevzťahovala na iné konania, či na podanie mimoriadnych opravných prostriedkov. Právoplatným skončením konania sp.zn. 9C/154/2009, ktoré nastalo právoplatnosťou skoršieho rozhodnutia odvolacieho súdu z 27. novembra 2013 sp.zn. 4Co/132/2012, zanikli účinky plnej moci udelenej žalobcom JUDr. Petrovi Timkovi. JUDr. Timko tak už nemal oprávnenie zastupovať žalobcu v dovolacom konaní, ktoré inicioval žalobca osobne podaním dovolania, a nemohol prijímať písomnosti súdu adresované žalobcovi v dovolacom konaní s účinkami riadneho doručenia (§ 45 a nasl. O.s.p.). Keďže teda v dovolacom konaní nebol žalobca zastúpený právnym zástupcom, všetky písomnosti súdu vrátane rozhodnutí v dovolacom konaní bolo potrebné doručovať výlučne žalobcovi osobne. Hoci rozhodnutím najvyššieho súdu zo 16. júna 2015 sp.zn. 5 Cdo 312/2014 došlo k zrušeniu skoršieho rozhodnutia odvolacieho súdu, k tomu, aby rozhodnutie dovolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť a nastali účinky späť s týmto rozhodnutím spočívajúce v jeho záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 170 ods. 1 O.s.p.), bolo nevyhnutné jeho riadne doručenie všetkým účastníkom dovolacieho konania postupom podľa § 45 a nasl. O.s.p. Aj dovolacie konanie, v ktorom dovolací súd uznesením rozsudok odvolacieho súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, je zavŕšené až doručením tohto rozhodnutia poslednému z účastníkov konania (uznesenie najvyššieho súdu z 15. júna 2011, sp.zn. 6 Cdo 193/2010). Ak táto podmienka splnená nie je, nemôže zatiaľ odvolací súd o odvolaní znovu rozhodnúť (bráni tomu prekážka rozsúdenej veci). Len (alebo až) riadne a predpisom vyhovujúce doručenie má účinky predpokladané zákonom (viď primerane judikát R 19/1968). Až týmto okamihom stráca pôvodný rozsudok odvolacieho súdu, ktorý bol zrušený, právoplatnosť a pominú aj dôsledky s tým spojené.

14. V prejednávanej veci podľa obsahu spisu odvolací súd po zrušení svojho skoršieho rozhodnutia dovolacím súdom, doručil predmetné rozhodnutie dovolacieho súdu len JUDr. Petrovi Timkovi, ktorý však žalobcu v dovolacom konaní nezastupoval. Žalobca tak nemal vedomosť o výsledku ním iniciovaného dovolacieho konania majúci za to, že právoplatným skončením konania ním udelená plná moc zanikla, a nemohol reagovať na vzniknutú procesnú situáciu, ktorá nastala po rozhodnutí najvyššieho súdu a zaujať stanovisko k právnym záverom tohto rozhodnutia. V dôsledku nedoručenia rozhodnutia dovolacieho súdu žalobcovi, nenastúpili jeho účinky o.i. spočívajúce v obnovení právneho zastúpenia žalobcu JUDr. Petrom Timkom v základnom konaní. Z tohto dôvodu JUDr. Peter Timko nemal oprávnenie zastupovať žalobcu a účinne prijímať písomnosti určené súdom žalobcovi ani v následnom odvolacom konaní, v ktorom odvolací súd opätovne vo veci rozhodol. Dovolací súd už len dodáva, že prevzatie fotokópie rozhodnutia účastníkom konania alebo jeho zástupcom pri nazeraní do súdneho spisu (§ 44 ods. 1 O.s.p.) nemá právne účinky doručenia rozhodnutia v zmysle § 45 a nasl. O.s.p. (R 64/2013). Prevzatie fotokópie rozhodnutia dovolacieho súdu žalobcom pri nahliadnutí do spisu dňa 12. februára 2016 (pzn. až po vyhlásení druhého rozhodnutia odvolacieho súdu) nie je možné považovať za riadne doručenie tohto rozhodnutia.

15. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Vzhľadom na zistenie existencie tejto vady sa dovolací súd v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu ďalšími žalobcom namietanými vadami už nezaoberal. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, vrátane výroku o trovách konania, ako výroku závislého, zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

16. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.